Бары дойдулар пролетарийдара, холбоҕуҥ!

САҤА ОЛОХ

Хаҥыат
1981 сыл алтыныы
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААҐЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҐЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 65 (6513). | 1987 сыл. Ыам ыйын 30 күнэ. СУБУОТА | Сыаната 3 харчы.

Депутакка кандидаттары регистрациялааҕын

Олохтоох Советтар быыбардаҥыгар депутаттарга кандидаттары регистрациялааҕын түмүктээн эрэр. Уокуруктаргаа комиссиялар бу күннэргэ оройуоннааҕы Совекка 24 №-дээх уокурукка Эрилик Эристиин аатынан совхоз старшай прораба **Афанасий Михайлович Кириллин**, 27 №-дээх уокурукка ОАПХ советын председателэ **Иннокентий Николаевич Аммосов**, 38 №-дээх уокурукка дьиэ-уот, коммунальнай хаҺаайыстыба производственнай управлениетын электросварщика **Андрей Дмитриевич Макаровы**, 47 №-дээх уокурукка Одьулуун сельскэй Советын исполкомун председателэ **Афанасий Афанасьевич Захаровы**, 49 №-дээх уокурукка Хатылы сельсоветын исполкомун председателэ **Вера Аполлоновна Федорованы** бэлиэ сааннаан регистрациялаатылар.

х х х

Сылаг сельскэй Советыгар үлэ коллективтарынан, быыбардыыр уокуруктарынан үрдүк итэҕэлгэ ылан депутанна кандидаттарынан туруоруллан регистрацияламмыттар ортолоругар баалларс: эт-үүт комбинатын приемщика **Семен Семенович Федоров**, ыаныыксыт **Варвара Гавриловна Макарова**, механизатор **Михаил Михайлович Макаров**, маҕаазын сэбиэдиссэйэ **Анна Григорьевна Говорова**, сельскэй Культура дьиэтин директора **Галина Гавриловна Макарова**.

ТУТААХ ҮЛЭҺИТТЭР

Карл Маркс аатынан совхоз механизаторлара бурдук ыйыытын ыам ыйын 28 күнүгэр түмүктээтилэр. Барыта 700 гектарга сиэмэ түҺэрилиннэ. Алта сеялканан үлэлээбит бурдук ыйааччылары Е. Г. Собакин салайда.

Быйылгы ыйыы хампаанньатыгар 44 рабочай күргүөмнэхтик үлэлээтилэр. Кинилэр 12 араас маарналаах тракторлары иккі автомашинаны солбуйбакка үлэлэттилэр. Ыйыы саҕаланыытыгар таҺаарыллыбыт тэрээһинэ суох буолуу көстүүлэрин туоратыыга специалистар, хас биирдии рабочай кыһамныларын уурдулар.

Барыта 900 гектарга сиик саптарылынна, итиитэн 700-гэр иккилиитэ, 50 гектарга культивация, о. д. а. үлэлэр толорулуннулар.

ХаҺыат рейдэвай матырыйаалыгар ыйыллыбыт критикаҕа эппиэттээн ас астааччыларынан иккі үлэһити туруордубут. Иван Абрамов уонна пенсионер Николай Карпов буоланнар үлэһиттэри кэмнэр иҥин уонна миниҥнэс аҺынан хаарчыйарга эппиэтинэстээхтик сыҺыаннастылар. «Ыҥыыга повар—тутаах үлэһит». —дэҺаллэр күүстээх үлэ кэнниттэн омуҕаҥныы олорор механизаторлар.

А. АРЖАКОВ.

ЫАЛЛЫЫЛАР

«Мутудай» совхоз Чыаппараатаҕы уонна Толоонноох отделениелара ыаллыы олороллор. Истиҥ сыҺыаннаах ыаллыылар үлэлэрин-хамнастарын дьүөрэлээн былаанныыллар.

Чыаппараалар ыам ыйын 27 күнүгэр 350 ынаҕы үс сайылытынан таҺаардылар. Ити үс сайылыктартан үлэлиир-олорор усулуобуйата үүнүтэйиэн бастыҥнара Бураллы. Аҥхайга саҥа титиик, олорор дьиэ тутулла туралларс. Кэлэр ыйга бүтүөхтэрэ. Оччоҕо ити сайылыкка үлэ-сынньаҥ лаҕыра тэриллиэ. Баҕаалаах дьиэтэ-уота эргэ. Электричество тиэрдиллэ илик. Онон итиинэ сайылаччыларга ыарахан буолуо. Чыаппаралар сайылыктары бэлэмнээһиҥнэ быйыл хайа да сыллаҕар тэрээһиннээхтик үлэлээтилэр.

Толоон отделениетыгар ыам ыйын 27 уонна 28 күннэригэр 40 киһилээх субуотуннуун буолла. Субуотуннуук кыттыылаахтара сайылыктары сергүтүүгэ, өрөмүөнньэҺиҥнэ үлэлэтилэр.

А. ВАРЛАМОВ.

Түптэ буруота унаарда

«Мыҥдаҕаайы» совхоз Болугуурдаҕы отделениета ыаныыктарын ыам ыйын 25 күнүгэр Саппаас От. Хайырбас уонна Халбаныкы сайылыктарга көҺөрдө.

Иккүө күн Халбаныкыта «Түптэ буруота» быраабыанньык ыытылынна. Быраабыанньык илгэ-быйаҥы үрүлүтээччилэри эҕэрдэлии кэлбит училище үөрэнээччилэрин «АТОС-87» агитбригадата концердынан саҕаланар.

Концерт кэнниттэн ыаныыксыттар Төгүрүк остуол тула олорон сайыҥҥы соруктарын туһунан ыччат-хоччу кэпсэтэллэр. Мэччирэҥ түөрт ыйытар социалистическай куоталаһыы усулуобуйатын билсэллэр. Куоталаһыы түмүгүн хас ый ахсын таҺааран иҺэргэ эгэллэр.

Салгыы сайылык тэлгэҺэтигэр тахсан фермалар коллективтарынан ыраахтаан тойугунан эҕэрдэлэстилэр. КиэҺэҥги ыамҥа диэри спорт араас көрүҥнэриҥэр күрэхтэһиллэр, маассабай оонньуулар ыытылыннылар. Ити күн ыаныыксыттарга эргиэн үлэһиттэрэ сэдэхтик көстөр табаардары атыылаатылар.

КиэҺэҥги ыам Халбаныкы сайылык ферматын таҺыгар бостууктар Григорий Босиков уонна Алексей Тоскин ыныахтарын мэччитэ бараары аттарын ыҥыырдыылар. Кичэллээхтик өрөмүөнньэммит титиилэр маныыксыттар ыныахтарын ыам курулаталлар.

—Мин иккис сылбын ыаныыксыттыыбын. Сайылыкка тахсан ыам биллэрдин эбиллэргэ дылы буолла. Бүгүн ферма үрдүнэн 442 кг ыатыбыт. Сайылыкка түөрт ыйга хас биирдии фуражнай ыныахтан 1250-нуу кг үүтү ыырга эбэҺэтэлистибэ ылынныбыт. Фермабыт старшайа Владимир Диодоров, билигин уоппускаҕа да сыыттар, үлэни-хамнаһы билсэ, ыйыталаһа турар. Киниэхэ Андрей Марков солбуйар,—диир коллектив кизи туттар ыаныыксыта Лариса Софронова.

Фермаҕа хаҺыс да сылын ыаныыксыттыыр Михаил Гермогенов биир төһүү үлэһитиэн аҕыллар. Быйыл манна бэйэтин баҕатынан комсомолец Дмитрий Васильев ыаныыксыттыы кэлбит. Эбии аҺылык оҥоруутугар бостууктар анаммыттар.

КиэҺэҥги ыам бүтэрин кытта үүт таҺар ГАЗ-66 автомашиналаах комсомолец Валерий Иннокентьев үрүҥ илгэни Кыстык Күгдаҕа баар арыы сыаҕар тиэрдэ охсоору куугуната турда.

Сыпыналаҥы көрдөөхтүк атаарыы, үрүҥ илгэни үрүлүтүүнэн сайылык иккис күнэ аастаҕа ити.

Сайылыкка түптэ буруота унаарда.

П. ОКОНЕШНИКОВ.

Снимөктарга: комсомолка Лариса Софронова сайылык бастакы үүтүн туттарар; шофер Валерий Иннокентьев; бостуук Алексей Тоскин; ыаныыксыттар (хаҥастан) Марианна Старостина, Дмитрий Васильев, Михаил Гермогенов уонна Клавдия Федорова киэҺэҥги ыам кэнниттэн.

Автор фотолара.

Сайылыкка көстүүлэр

«Чурапчы» совхозка ыаныыр фермаларын сайылыктарга көҺөрүү ыам ыйын 28 күнүттэн саҕаланна. Бастакынан Киэлэгки отделениетын ыаныыксыттара сайылык торбо буруотун унаарыттылар.

«Эрэмнэн» ферма коллектива Аверкий Потапов салалтатынан Дьаарбаҥ сайылыгар көстө. Андрей Павлов, Александр уонна Василий Захаровтар ыныахтара Харамаайыга сайылыахтара.

Игнатьевтар дьиэ-кэргэн бэдэрээтинэн үлэлиир коллективтара Намаҕа бэйэтигэр титиккэ сыҺарыйан биэриэхтэрэ. Кинилэр үҺүө буолан 30 ынаҕы иҥ-тас үлэлэри бүтүннүүтүн бэйэлэрэ көрөллөр. **Былырыын сайын** итиинник тэриниэнэр туспа сайылаабыттара. Сезон устата 265,9 центнер үүтү ыаннар сорудахтарын аҺара толорбуттара. Быйыл да үрдүк көрбөнилэри ситиһэргэ бигэ эрэллээхтэр.

Т. ХОЮТАНОВА.

65-с КУТААНЫ ТУЛА

Эдэр ленинецтэр оройуоннаҕы слеттарыгар

Оройуон пионердарын быйылгы слеттара көрөбөнэ кэлгэ ыытылынна: В. И. Ленин аатынан Бүтүн Союзтаҕы пионерскай тэриллэ бэйэтин 65-с саҺын бэлиэтээтэ, сотору кэмнэн пионердар Бүтүн Союзтаҕы IX съезтэрэ аҺыллыаҕа. Дойду пионерията 65-с кутаатын комсомол XX съеһин уураахтарынан өрө көтүрдүлүү быыыытыгар-майытыгар уматта.

Слекка дружиналар бастын активистара, пионерскай марш маршруттарынан ситиһиилээхтик үлэлээбит этэрээттэр делегаттара кыттыыны ылылар.

Горн, барабаан тыаһынан довуһуоллаан үөрүүлээх линейка аҺыллар. Пионерскай дружиналар знамяларынан арыаллаан оройуон пионерскай тэриллэтин знамята кытыастар.

Пионерскай слет сыллааҕы үлэ түмүгүн таҺаарда. Ордук ситиһиилээхтик үлэлээбит Кытаанах орто оскуолатын Юрий Гагарин аатынан (старшай пионер-баһаатай Р. И. Коонина) уонна Чамыр аҕыс кылаастаах оскуолатын Эрилик Эристиин аатынан (Т. В. Неустроева) дружиналар уҥа флангаҕа иҺээччилэр үрдүк аттарын ылылар. Оройуон 86 бастыҥ үөрэхтээх, активист-пионердара «Активнай үлэтин иҺин» диэн знагынан бэлиэтэннилэр. Уҥа флангаҕа тахсыбыт дружиналар пионерскай тэриллэ оройуоннаҕы советын ууруаҕынан пионерскай хостор толору тэриллэриэн биримийэлэннилэр.

Ити кэнниттэн пионердар «Бэлэм буол» биэс станцияларынан астына күрэхтэстилэр. Манна Олег Кошевой (Хайахсыт), Юрий Гагарин уонна Федор Попов (Мутудай) аттарыгаран дружиналар ситиһиилээннилэр. Политическай ырыаны толоруу, хоһоону саҕыы конкурстара көхтөөхтүк ыытылыннылар. Галя Решетникова (Кытаанах), Аня Постникова (Чурапчы орто оскуолата), Сахая Мамарова (Аҥма) аҕыыллара, Шура Васильева (Аҥма) «Японский журналистка», Сэргэй Евграфова (Чурапчы аҕыс кылаастаах оскуолата) «Эйэ холуоба», о. д. а. ырыалара биһирэннилэр. Вася Котик аатынан дружина (Сылаг) делегаттарын көстүүмнэрэ анал биринниэн бэлиэтэннэ. Слет кыттыылаахтара ор сылларга кыһыл хаалтыстаахтар комиссиялара үлэлиир Р. И. Корнинаны кытта көрүстүлэр, кэпсэтэннэ иҺиттилэр.

Ити күрдүк, слет кыттыылаахтара оссо биир үрдэлэ дабайдылар, бөҺиис, үлэ чиэпэригэр нохтөөхтүк кыттарга күүс-уох ылан таҕастылар.

Соторутаҕыта буолан аастыт ЫБСЛКС XX съеһэ пионерскай тэриллэ үлэтин ирдэн-тоҥон ырытта, эйбэх итэҕэстэри ыйда уонна чопчу соруктары туруорда. Ол соруктары хас биирдии пионерскай дружина бэйэтин үлэтигэр салалтаҕа ылара, үлэтин саҥалыы уларытан тутара эрэйиллэр. Оройуоннаҕы пионерскай слет кыттыылаахтара миэстэтигэр ити үлэҕэ саамай активнай кыттыны ылыахтаахтар.

М. СИВЦЕВА.
Пионердар оройуоннаҕы дьиэлэрин директора.

● ЫБСЛКС XX съеһин уураахтарын дьүүллэһэллэр ●

БЫТААРЫЫ

Ханнык баҕарар үлэҕэ хайысха биэрэр уураахтары дьүүллэһэн, ырытыһан, хас биирдии киһи өйүгэр-санаатыгар тиэрдэн баран толоруута кириллиэхтээх. Ол эрээри дьүүллэһиини ордук уһатар-кэҥэтэр табыллыбат. Итиэ уопсай үлэҕэ-хамнаска охсуулаах буолуон, бытаарыыга тиэрдиэн сөп.

ЫБСЛКС съеһин уураахтара бачаанкэ таһаарыллан уопсай дьүүлгэ турбуттара ыйтан орто. Итиэ оройуон 3000 комсомолецтарыгар съезд туруорбут соруктарын тиэрдэргэ, үлэни саҥалыы тэрийиигэ саҕалыырга сөптөөх бириэмэ. Соторутаҕыта ЫБСЛКС райкомун бюротун кэнэ ыҥырылаах мунньаҕар съезд уураахтарын дьүүллэһиҥ хаамыыта көрүлүннэ.

Оройуон ыччаттара уонна комсомолецтара съезд үлэтин улахан интэриэстээхтик көрүстүлэр. Ыччаттар үлэлиир миэстэлэригэр съезд делегатын ЫБСЛКС райкомун бастакы секретарын Н. К. Макаровы кытта көрсүһүүлэр буоллулар. Субуруускай аатынан уонна «Чураанчы» совхозтарга комсомольскай үлэһиттэр, партийнай салайааччылар дьүүллэһиилэри тэрийиигэ айымньылаахтык сыһыаннастылар. Холобур, «Чураанчы» совхозка уопсай комсомольскай мунньаҕы мытыыга рациҥы көмөлөһүннэрдилэр. Оройуоннаҕы киин балыыһа комсомолецтара Хатылыыга агитационнай сүүрүүнү тэрийэн дьүүллэһиини ыытта дьүөрэлэстилэр.

Дьүүллэһиилэр ыччат интэриэһин тардар тиийимтиэ гына тэриллибит сирдэригэр үүс интэриэһинэй этиилэр кириллилэр. Субуруускай аатынан совхоз комсомолецтара биирдиилээн ыччаты кытта үлэ молтоҕун критикалаатылар. Съезд уураахтарын дьүүллэһиинэн мунгурдаммакка былаанналаахтык уонна хайысхалаахтык съезд бары документтарын үөрэтэргэ эттилэр. Эмп эдэр үлэһиттэрэ мунньахтар формаларын саҥардыыта оссо хорсуунук үлэлиигэ баҕаларын биллэрдилэр. Комсомольскай тэриллэлэр хардарыта сибээстэһиилэрин бөҕөргөтөргө баҕа саналаар бары мунньахтарга этиллиннилэр.

Бюро кэнэ ыҥырылаах мунньаҕын кыттыылаахтара комсомол уобаластааҕы комитетын үлэтин былаанынан этиилэри киллэрдилэр. Комсомольскай актив үлэтигэр методическай көмө матырыйааллары сыллата таһаарар, оройуоннарга комсомольскай тэриллэлэр күнэрин ыытар, «Үрүҥ илгэ гвардеецтара» хамсаһын кыттыылаахтарын сирэй көрүһүннэртиир, баһаатайдар слеттарын тэрийэр о. д. а. түстарыгар этиилэр регистрацияламмыттар.

ЫБСЛКС XX съеһин уураахтарын дьүүллэһиигэ үөһэттан чопчу бириэмэни олохтуур сыыһа буолуо этэ. Хас биирдии комсомольскай тэриллэ бэйэтигэр тоҕоостоох кэми болдьоон үрдүк тэрээһиниэхтии ыытара ордук. Ол эрээри итиэннэ «туһанан» дьүүллэһиини хаһаайыстыбаннай үлэлэргэ, араас быстах дьаһалларга үтүрүттэрэн сарсыытан-сарсыҥҥа көһөрөр табыллыбат. Итиннин быыһы-майгы баарын сорох комитеттар секретардара «отчуоттуур-быыбардыыр мунньахтар кэмнэригэр дьүүллэспит киһи» диэн баҕатыйыылара көрдөрдө. Эрилик Эристиин аатынан, «Мутудай» совхозтар, «Агропромстрой» холбоһук, маһы тангастыыр комбинат, суоллуу тутар-оремуоннуур учаастак комсомолецтара дьүүллэһиилэри быстаартылар.

Уопсай мунньахтар буолуталаабыт үгүс сирдэригэр тэриллэлэр хаһаайыстыбаннай уонна партийнай салайааччылара ыччаттар саналаарын истэри, бэйэлэрин саналаарын тиэрдэри, түмүгэр уопсай бинир саналаны булары наадалааҕынан аахпатылар. Сорох комсомольскай тэриллэлэргэ уруккулуу тыыныан уопсай тыллары кэпсэтиилэр буолуталаатылар. Холобур культура үлэһиттэрэ комсомольскай комитеттыы секретарга К. Кириллова билиэрэннэн чопчу этиилэр оҥоһуллубатылар. Эрилик Эристиин аатынан совхоз иэйи сыахтааҕы комсомольскай тэриллэлэргэ эмиэ күттүөннэох кэм сөпкө тахсыбата.

Итинник пассивность бириэмиэтэ бинр — актив үлэтин стилигэр санга сүүрээннэр бытааннык киирэллэр. Уруккулуу хаһыыгаах мунньахтарынан ыччат ереебут уоҥуна өҥүлэргэ холонуу сыыһа. Бу күннэргэ мунньахтар салгыы ыытыллаллар. Тыа сирин ыччатыгар ыһыы, сайылыкка көһүү курдук түбүктээх күннэр тиэрэн тураллар. Итиэнтэн салгыы оттоһуун хампаанньата кэлиэҕэ. Үгүс ыччат ыраах оройуоннарта, үрэхтэр бастарыгар үлэлии тарҕаһыахтара. Итиэ эппиэттээх үлэҕэ бириэмэ ыччаттарбыт ЫБСЛКС XX историческай съеһин документтарынан сэбиэлэнэн турналларыгар, күүһү ууран үлэлиилэрин хаччыйаллырыгар комсомол райкомун бюрота бары активистары, комсомольскай үлэһиттэри сорудахтаата.

С. ИВАНОВ.

ҮЛЭҺИТ КИҺИ ЧИЭСТЭНЭР

Кинини уон үс саастаах 1968 сыллаахха биирдэ үөрэнэр табаарыстара, оскуола педагогическай коллектива Бүтүн Союзтаабы «Орленок» лаагырга үөрүүлээхтин атаарбыттара. Гоша итии бастаны итэҕэли үчүгэй үөрэҕинэн, оскуола общественнай олоҕор активнай кыттыытынан ситиспит. Биир бастыҥ үөрэнээччи, общественник, юлин комсомолец Егор Еремеев оскуолатааҕы кэмнэрэ итии курдук дьүккүөрдээх үлэ үөһүгэр үтүө ойдөбүлү хавалларан аастыттара.

Колхозтаах оҕото, тыа сирин үлэтин эрдэттэн билбит буолан, атыны толкуйдуу барбакка, 1972 сыллаахха Хатас орто оскуолатын ситиһиилээхтик үөрэнэн бүтэрээт комсомольскай путевканан төрөөбүт-үөскээбит Чакырыгар совхозка рабочайынан кэлбита.

Советскай Армия кэмэтигэр сулууспалаабыта. Онтон 1975 сыллаахха эмиэ совхоһугар үлэлээбитинэн барбыта. Дьоҥу түмэр дьоҕурдаах, хыайыгас-хотугас эдэр үлэһити совхоз салалтата бэлиэтии көрөн биригэдьиириниэн анаабыта. Үлэ тэрээһиниигэр бастаны ыарахаттары туораан, билиитин, дьоҕурун биэрэн үлэлиир буолан производстаоны тэриллэччи быһыытынан дьоҥҥо-сэргэҕэ сирдэрбэтэҕэ. Кэлин эдэр киһи сиэриэнэн бастатыйан туран үөрэнэн механизатор идэтин ылбыта. Билигин отделение бинр эрбахха баттыыр тракториста.

Ааспыт сайын ыраах Нуотара үрэҕэр оттуур звенону салайбыта. Звено, былаанналаах соруҕаҥын 10 тоннанан аҕаран 260 тоннаны оттуурга үрдэтиллибит эбэһээтэлистибэни ылынан туран, оройуон тас оттутар оттуур звеноларыгар ыҥырыы таһаарбыта. Итиэ ыҥырыы кинэнник өйөммүтэ.

Оттон ыҥырылаахтар бэйэлэрэ эбэһээтэлистибэлэрин чиэстээхтик толорбуттара. Оҥу таһынан сүөһү кыстыырыгар хотону оремуоннээбиттэрэ. Быйыл онно отделение сүүстэн тахса ынах сүөһүтэ итиэннэ сылгыта, өссө Хоптоҕо отделениетыттан эмиэ сүөһү тахсан этэҥҥэ ыытаан киирдилэр.

Отделение опыттаах механизаторын түмэр звено быйыл кыһын бинр бастаныгар коллективнай бөдөрээккэ киирсэн ыраах үрахтэртэн от тиэйиитигэр, сааһыары тутуу маһын таһыыга үрдүк таһаарыылаахтык үлэлээтэ. Егор Константинович бу күннэргэ туорахтаах культура ыһыытыгар күүгүрэннэхтик үлэлиир.

Хоһуун үлэһит майгытынан-сигилитинэн, үлэҕэ дьулуурунан, дьоҥҥо-ааныынан биргэ үлэлиир табаарыстарын диринытыктабылларын ылла. Ол да иһин нэһилиэгин дьоно быыбар иннинэҕи мунньахха оройуоннааҕы Совекка 36 №-дээх округуттан депутатыгар кандидатынан түөрт киһи аатын ааттаммыттаан сүүмэрдээн урдук итэҕэли Егор Константинович Еремеевка сүктэрбиттэрэ. Киин кандидатуратын округ таабыт быыбар комиссиета бинр саанаан регистрациялаата.

Егор Константинович — иккис оҕолоох дьиэ-кэргэн аҕатын аҕата. Кэргэнэ Вера Семеновна — детсад интэриэччитэ, коллективыгар эмиэ бинр кэрэхсэнэр үлэһит. Кинини биргэ үлэлиир табаарыстара Чакыр сельскай Советыгар депутатыгар кандидатынан туруорбуттара.

Урдук итэҕэли ылбыт кэргэнинэ Вера Семеновна, Егор Константинович Еремеевтэргэ ситиһиилээх үлэни баҕарабыт.

В. ТИТОВ.

Биһиэхэ эппиэттиллэр

«Саҥа олох» ыам ыйын 7 күнүнээҕи нүөмэригэр райсовет исполкомун туутуга уонна архитектураҕа отделын сэбиэдиссэйэ П. Габышев «Олохтоох бириигэдэлэри тэрийиэххэ» диэн уонна Сылаг орто оскуолатын старшай учуутала Е. Макаров «Научнай үлэлэргэ көҕүлүөҕүн» диэн төбөлөрдөөх ыстатыйалара бачаттаммыттэр.

Совхозтарга олохтоох тутуу бириигэдэлэрин тэрийии наадалааҕын туһунан бөҕөруоска эппиэти Эрилик Эристиин аатынан совхоз директора М. Н. КОРЯКИН биэрэр:

«Ыстатыйаҕа биһиги совхозпут аадырыһыгар ыйыллыбыт нтэҕэс кырдьыктаах. Билигин 4 кинилээх тутааччылар бириигэдэлэрэ тэриллэн Чакырга пекарня тутуутун саҕалаата. Тутуу хаачыстыбатын туспарыыга тутааччылары кытта кэпсэтиини ыытылыына. Бириигэдэлэри аччыгый механизация инструменнарынан 60—70 бырыһыаннара хаччылыынна».

Л. Т. ЕГОРОВА, райсовет исполкомун норуот үөрэҕириитигэр отделын сэбиэдиссэйэ:

«Учуутал Е. Д. Макаров «Научнай үлэлэргэ көҕүлүөҕүн» ыстатыйатыгар оройуонга үөрэнээччилэр научнай обществоларын тэрийии туһунан олус наадалаах боппуруоһу көтөҕөр. Үөрэх оройуоннааҕы салаата итии болкомтоҕо ылла уонна 1987—1988 сылларгаах үөрэх дылыттан оройуонга итии обществоны тэрийэргэ быһаарда.

«Саҥа олох» олунньу 10 күнүнээҕи нүөмэригэр эмиэ Е. Д. Макаров «Комиссияларда тэрийиэҥин» диэн ыстатыйата бачаттаммыта. Учуутал оскуолалар ахсын тус туһунан сайдыылаах оҕолору кытта үлэлиир психологическай комиссиялары тэрийии туһунан суруйар. Итии боппуруос оскуолалар салаталарыгар үөрэтиигэ бэриллиэ».

Саргылана Кривошапкина айымньылаахтык үлэлиллэр.

Снимокка: (хаҥастан) антээччи С. С. Кривошапкина нитиллээччилэр Ильюша Максимовы уонна Павлик Макаровы кытта.

П. Оконешников фотота.

Биһиги депутакка кандидаттарбыт

★

Өйүүн — Оҕо көмүскэлин аан дойдутааҕы күнэ

★

ОТУТ СЫЛ ОҔО ТУҺУГАР

Оройуонтан оҕо доруобуйатын харыстабыла сыл ахсын туспан иһитэ партия уонна правительство биһиги кэлэр кэскилбит туһугар аҕалыы иэтиг кыһамньытын кэстүүтүнэн буолар. Билигин оройуоннааҕы киин, 10 участковай балыыһаларга, 9 фельдшерскай-акушерскай пуунарга, оҕо санаторийыгар, 20 дьаһыла-садтарга уонна 3 детсадтарга 4 педиатр-врачтар, 7 участковай, 5-6 атын идэлээх врачтар, 10 фельдшердэр, элбэх ахсааннаах медсестралар, техническай үлэһиттэр оҕолор доруобуйаларын арааччылыыллар. Кинилэр үлэлэрэ үтүө түмүктэрдээх. Оҕолор уопсай уонна сыстыганнаах ыарыыларга ыалдьыылара сылтан сыл аччатыллар, эт-хаан өттүнэн сайдыылара туспар. Биригэр дьэри саастаах оҕо өлүүтэ кэлин үс сылта биллэрдик аччатылынна. Оройуоннааҕы киин балыыһа педиатр-врача П. П. Тарасова педиатрдар Бүтүн Союзтаабы съеэтэригэр кыттар чиэстэммитэ оройуонтан оҕо доруобуйатын харыстабылыгар бүттүүнүгэр үрдүн сыанабылынан буолар.

Оҕолор доруобуйаларын харыстабылыгар биллэрнестер кылааты Амматаабы оҕо санаторийа киллэрэр. Быйыл нии үлэлээбитэ 30 сылын туоллар.

Оччотоҕоҕутан оройуонтан доруобуйа харыстабылын отделын сэбиэдиссэйинэн үлэлээбит Ф. В. Посельская туруорсуутунан, элбэх сыратынан ыыдаҕаайы бөҕүөлэгэр уруккута детдом базатыгар оҕо санаторийа аҥыллыбыта. Отут куойкалаах. Санаторий дьиэтин-уотун бөлөмнөөннэ, үлэһиттэри аттаран туруоруута, тыаларынан ыалдьыбыт оҕолору эмтээһиннэ санаторий бастакы сэбиэдиссэйэ Чиркоева (Кузьмина) Фанна Иннокентьевна элбэх сыратын биэрбита.

Амма өрүс курустаал дьэгиир уута, бөс чагда салгына эмтээһиннэгэ бөҕө тиэрэҕинэн буолбуттара. Бастакы уон үс сылта санаторий тыаларынан уонна быччархай туберкулеһунан ыалдьыбыт оҕолору эмтээһиннэн дьарыктаммыта. Кэлин сылларга, сүрүннээн, туберкулез палочката киирбитин түмүгэр организмнарыгар уопсай реакция бар оҕолоругар сөрөтөр эмтээһини ыытар. Отут сыл устата бырыта 3 тыс. кэрдиэ оҕо бу санаторийга эмтэхэн доруобуйатын чөлүгэр туһэрдэ, бөҕөргөтө.

Итиэ кэм устата киниилэр доруобуйаларын харыстабылыгар элбэх эмчиттэр, техническай үлэһиттэр үтүө суобастаахтык үлэлээтилэр. Уһун сылларга үлэлээбит врачтар Косоурова Лидия Виноградовна, Григорьева Ара Гаврильевна, 29 сыл тохтоло суох медицинскай сестриэнэ үлэлээбит Кожурова Анисья Андреевна, сүүрбэччэлин сыл үлэлээбит Елена Харлампьевна Яковлева, Акулина Петровна Дьячковская уо. д. а. аҕарах сыыһыаннарынан, ыһамньыларынан оҕолор түргэнник үтүөрэллэрин хаччыйбыттара. Саввина Варвара Тимофеевна, Егорова Татьяна Федотовна, Полова Марфа Семеновна, Васильева Елена Алексеевна 20-чэлии сыл уларыйбакка ньээньэлэриннэн үлэлээн дьиэлэриттэн тэйиччи сылдьар оҕолорго иккис ийэ буолбуттара, үгүстэр махталларын ылбыттара. Повар Саввина Мария Васильевна 24 сыл устата кырачааннары сылаассыныаҕас, миньигэс аһынан аһаппыта. Санаторий базата бөҕөргүүрүгэр завхозтар Днодоров Гаврил Иванович, Ефимова Мария Алексеевна, 29 сыл рабочайдаабыт Гермогенов Федор Гаврильевич элбэх сыраларын биэрбиттэрэ. Федор Гаврильевич билигин дьаҥы ылыгын ааарбакка үлэлии сылдьар.

Санаторийга эмтэна кэлбит үөрэнээччилэр үөрэхтэриттэн хаалбаттарын туһугар киниилэри туоннаренкиминэн үөрэтии үтүө суобастаах үлэни, тулууру, бэйэ идэтин учугэйдик баһылааһыны эрдэтэр. Манна өр сылларга үлэлээбит учууталлар Тритонова Анна Егоровна, Игнатьева Домна Семеновна, хаһыс да сылын үлэлиир, Кутдарова Надежда Семеновна төрөппүттэр махталларын ылыахтарын ылаллар.

Туберкулез социальнай ыарыы быыһыытынан төһө да эстибитин иһин, билигин дьаҥы киин суох буолбатах, элбэх сыраны эрдэтэр. Итиэ ыарыыга ыалдьа сылдьыыбыт төрөппүттэрдээх, биирдэ сылдьар дьиэ-кэргэннээх оҕолор бу санаторийга сытан доруобуйаларын бөҕөргөтөллөрө ураты наадалаах.

Амматаабы санаторий базатын бөҕөргөтүүгэ, киниин аналы үөрэхтээх специалистарынан, аһылыгынан хаччыйыыга ахсаабат болдьомто уурулуохтаах.

А. ПЕРМЯКОВ,
оройуоннааҕы киин балыыһа кылабынай врачын солбуйаччы.

А. И. Прокопьева сэбиэдиссэйдээх **Мутудай**дааҕы **«Чуораанчык»** дьаһыла-садка **45** ыырачаннар нитиллэллэр; **аналлаах программанан** үөрэнэллэр, **сыныаналлар. Урдуку белох** оҕолоро оскуолаҕа киирэргэ бэлэмнэнэн дорҕоонпору таба санаарга, хартыынаны көрөн туран кэпсиргэ, ахсаан ааҕарга, о. д. а. үөрэнэллэр.

Оҕолор бары ырыаны-үгүгүүнү албаҕа билэллэр. Киниилэр кумааҕыттан, пластилиттан, о. д. а. матырыйааллартан оҥоһуктара дьикти **туспаҕайдар, уруһуйдарын** быыстапкатын киһи эрэ сөргөн көрөр.

Дьаһыла-садка оҕолор доруобуйаларын бөҕөргөтүүгэ утумнаах үлэ ыытыллар. **Кырачааннар** үгүстүк таһырдьа сылдьаллар, тыыныы уунан суунан организмнарын бөҕөргөтеллөр, сүүрүүлээх-көтүүлээх оонньуулар. Дьаһыла-садка иннинэхэ аналлаах бэйэлэрэ оҥорбут спаряттара аҕыйаҕа суохтар.

Оҕолор дьоллоохтук улааталларын туһугар эдэр интэриэччилэр Александра Коркина уонна

Бинигэ

«Ыстатыйаҕа биһиги совхозпут аадырыһыгар ыйыллыбыт нтэҕэс кырдьыктаах. Билигин 4 кинилээх тутааччылар бириигэдэлэрэ тэриллэн Чакырга пекарня тутуутун саҕалаата. Тутуу хаачыстыбатын туспарыыга тутааччылары кытта кэпсэтиини ыытылыына. Бириигэдэлэри аччыгый механизация инструменнарынан 60—70 бырыһыаннара хаччылыынна».

Л. Т. ЕГОРОВА, райсовет исполкомун норуот үөрэҕириитигэр отделын сэбиэдиссэйэ:

«Учуутал Е. Д. Макаров «Научнай үлэлэргэ көҕүлүөҕүн» ыстатыйатыгар оройуонга үөрэнээччилэр научнай обществоларын тэрийии туһунан олус наадалаах боппуруоһу көтөҕөр. Үөрэх оройуоннааҕы салаата итии болкомтоҕо ылла уонна 1987—1988 сылларгаах үөрэх дылыттан оройуонга итии обществоны тэрийэргэ быһаарда.

«Саҥа олох» олунньу 10 күнүнээҕи нүөмэригэр эмиэ Е. Д. Макаров «Комиссияларда тэрийиэҥин» диэн ыстатыйата бачаттаммыта. Учуутал оскуолалар ахсын тус туһунан сайдыылаах оҕолору кытта үлэлиир психологическай комиссиялары тэрийии туһунан суруйар. Итиэ боппуруос оскуолалар салаталарыгар үөрэтиигэ бэриллиэ».

ТӨЛӨБҮРДЭЭХ ӨНӨЛӨР

ССКП КК уонна ССРС Министрдэрин Советын 1985 сыл балаҕан ыйын 25 күнүгэр «Норуот туттар табаардарын уонна өнө эйгэтин 1986—2000 сс. сайдыытын комплексный программатын» бигэргэппиттэрэ.

Программа ылыллыбыт сүрүн бириинньэтинэн советскай дьон олохторун материальнай уонна культурнай таһымын сайдыытыгар норуот туттар табаардарын оҥоруу уонна өнө эйгэтин сайдыыта ыраабынан эппиэттээбэттэрэ буолар. Итиннэ сибээстээн нэһилиэнньэҕэ төлөбүрдээх өнөлөру оҥоруу хаһаайыстыбалар, тэрилтэлэр былааннарыгар туспа көрдөрүү быһыытынан киирдэ, аналлаах статистическай отчуотуттан олохтоно.

Райсовет исполкома 1987 сылга нэһилиэнньэҕэ төлөбүрдээх өнөлөр былааннарын 1481,1 тыһ. солк. биэргэттэ. Былаан кыра. Оройуонна бу дьыала саҥа киирэринэн үгүс сирдэргэ ситэ суолта биэрбэттэр, учуот-отчуотунас мөлтөх.

РСФСР-та, рациональнай нормативынан, биир киһиэхэ сылга 520 солк. 44 харчы суумалаах өнө оҥоһуллар буоллаҕына, 1987 сылга Саха сиригэр баара-суоҕа 164 солк. 35 харчылаах, оттон биһиги оройуоммутугар 83 солк. 15 харчылаах өнөлөр оҥоһуллаллара былааннанар. Оройуонна рациональнай нормативтарга, почта, телеграф ыытыллара, киноустановкалар, музыкальнай уонна художественнай оскуолалар өнөлөрүн таһымнара эрэ эппиэттиир.

Өнөлөр сүрүн 12 көрүнэриттэн оройуонна 9 оҥоһуллаллыттан саамай улаханнара— олох-дьаһах өнөлөрө, уопсай өнөлөр 58,4 бырыыпыннарын ылар, эбэтэр биир киһиэхэ тиксэринэн 48 солк. 59 харчы быланнанар.

Олоҕу-дьаһаҕы хааччыйыы производственнай управленнета нэһилиэнньэҕэ дьиэ тутуутун уонна өрөмүөнүн, бытовой техника, радиотелевизионнай аппаратура өрөмүөнүн, химическай ыраастаһыны, прокатнай пууннар өнөлөрүн, кэтах транспортнай средстволары өрөмүөнньэһиин түргэн тэтимнэн кэҥэтиэхтэх. Итиннэ нэһилиэктэргэ өгөҥү оҥоруу сайдыытын тэтимэ оройуон кининнээҕэр үрдүк, уопсай өнөлөрө өрөмүөннүүр үлэлэр ылар ирдэтэрэ улахан буоларын, хааччыйыы культуратын ситиһиэхтэх.

Дьиэ-уот, коммунальнай хаһаайыстыба производственнай управленнета прачечнайы үлэлэтии боппуруоһун тургаанык быһаран нэһилиэнньэ наадыйыытын хааччыйыахтаах.

Доруобуйа харыстабылын тэрилтэлэрэ, аптека, тиис, ачыкы оҥоһуутун, санэпидстанция өнөлөрө, нотариальнай контуора, адвокатура, правовой хаалта, сберкасса, культура уонна спорт тэрилтэлэрин өнөлөрө сайдыахтаахтар.

Тэрилтэлэр ведомственнай автобустарын, общежитиеларын, гостиницаларын туһаныыга билиҥнэ турбуттан төлөбүр суох. Бу барыта бэрэдэктэниэхтэх.

Совхозтар нэһилиэнньэҕэ уһаайбаны хорутууга, ветеринарнай өнөлөргө төлөбүрү олохтуохтаахтар.

Хас биирдии салайааччы нэһилиэнньэҕэ төлөбүрдээх өнөлөрү оҥорууну партия социальнай политиканын быстыспат сорҕотун курдук сыаналаман бары ис ыкыахтары туһанан өнөлөрү саҥа хаачыстыбаннай кэрдиискэ таһаарар туһугар утумнаахтык үлэлиэхтэх.

В. МАЛЫШЕВ,
оройуоннааҕы былаанныыр комиссия старшай экономиста.

Мэччирэҥнэ—сүөһүттэн өлгөм үүтү, эмис эти!

Оройуоннааҕы социалистическай куоталаһыы УСУЛУОБУЙАТА

Мэччирэҥ түөрт ыйыгар сүөһүттэн бородууксуйаны ылыыны мунутуурдуу үрдэтэн, фуражнай ынах ахсыытан 900 килограмм үүтү ыыргa, государствоҕа туттарыллар үүт 62 бырыһыанын бастакы суортааҕынан атыылыырга, ньирэйи ортотунан 90 килограмм төлөһүтэргэ, субан сүөһү орто эбиллиитин 1 центнергэ тиэрдэргэ, күҥүҥү уотуулуун 1,2 центнер төлөһүтэргэ социалистическай эбэһээталыстибэ ылынарга.

Куоталаһыы түмүгүн таһаарыыга маннык көрдөрүүлэр учуоттаныахтара.

1. Совхоотарга, отделениеларга:

—мэччирэҥ ыйдарыгар үүтү валовойунан ыаһын, государствоҕа атыылаһын эбэһээталыстибэлэрин аһара толоруу, фуражнай ынахтан ыаһын; табаарынаһы 90 бырыһыаҥҥа тиэрдии; туттарыллар үүт бастакы суортааҕынан барыыта; ньирэйтэн ыраах ылыы; 1986 сыл туһаанныах кэминээҕитээҕэр бары көрдөрүүлэри туспарыы, сүөһү көҥнүүнэн өлүүтүн аҕыйатыы; ыанньык фермаларга, сүөһү уотар звеноларга 100 бырыһыан бэдэрээти олохтоохун.

Бастакы миэстэни ылбыт совхозка ССКП райкомун уонна райсовет исполкомун көҕөрүллэ сылдьар Кыһыл знамята туттарыллар. Бастакы, иккис, үһүс миэстэлээхтэр Дипломнарынан наҕараадаланаллар уонна оройуоннааҕы Бочуот дуоскатыгар таһаарыллаллар.

Бастаабыт отделениеҕа ССКП райкомун уонна райсовет исполкомун көҕөрүллэ сылдьар Кыһыл знамята туттарыллар. Бастакы, иккис уонна үһүс миэстэлээхтэр Дипломнарынан наҕараадаланаллар, оройуоннааҕы Бочуот дуоскатыгар таһаарыллаллар.

2. Фермаларга:

—үүтү валовойунан уонна биирдии фуражнай ынахтан ыаһыҥна эбэһээталыстибэлэри толоруу; үүт табаарынаһа; үүтү бастакы суортааҕынан туттарыы; ааспыт сыл туһаанныах кэминээҕитээҕэр көрдөрүүлэри туспарыы.

Фермалар икки бөлөхтө хайдаллар: коллективнынан уонна дьиэ-кэргэннэн бэдэрээттэһэччиларгa. Бөлөх ахсын үстүү миэстэ ананар.

Бөлөхтөргө бастакы миэстэлэри ылбыттар ССКП райкомун уонна райсовет исполкомун көҕөрүллэ сылдьар вымпелларынан наҕараадаланаллар уонна «Дружба» эрбии фондалара ананаллар.

Иккис, үһүс миэстэлээхтэргэ биирдии мебель фондата ананар. Бу фермалар бары ССКП райкомун уонна райсовет исполкомун Дипломнарынан наҕараадаланаллар уонна оройуоннааҕы Бочуот дуоскатыгар таһаарыллаллар.

3. Ыанньыксыттарга:

—үүтү валовойунан уонна биирдии фуражнай ынахтан ыаһыҥна эбэһээталыстибэлэри аһара толоруу; көрдөрүүлэри ааспыт сыл туһаанныах кэминээҕитээҕэр үрдэтии.

Ыанньыксыттар үс бөлөхтө хайдаллар: бастакы бөлөх—фуражнай ынахтан 1500 кг ордук, иккис бөлөх —1200 кг ордук, ыабыттар.

Үһүс бөлөх—1000 кг ордук үүтү ыырга соруктаначчылар, тиҥэһэни көрдөччүлэр.

Бастакы бөлөхтө бастакы миэстэ ананан «Дружба» эрбии, иккис миэстэҕэ—мебель фондата, үһүс миэстэҕэ —100 солк. харчынан бириэмийэ туттарыллар. Иккис бөлөхтө бастакы миэстэ ананан «Дружба» эрбии, иккис миэстэҕэ—мебель фондата, үһүс миэстэҕэ—75 солк. харчынан бириэмийэ, үһүс бөлөхтө бастакы миэстэ ананан мебель фондата, иккис миэстэҕэ—100 солк., үһүскэ—75 солк. бириэмийэ туттарыллаллар.

4. Ыанньык бостууктарыгар:

—ферма үрдүнэн үүтү валовойунан ыаһын эбэһээталыстибэтин толоруу; ынах сүтэн, сиргэ хонон ыам кэтэтүүтэ таһаарыллыбатаҕа; ааспыт сыллааҕы көрдөрүүлэри үрдэтии.

Бастакы миэстэ ананан «Дружба» эрбии фондата, иккис миэстэҕэ 100 солк., үһүс миэстэҕэ 75 солк. харчынан бириэмийэлэр туттарыллаллар.

5. Ньирэй көрөччүлэргэ:

—40-тан итиҥэ суох ньирэйи тутан сүтүтэ суох иитии уонна төлөһүтүү.

Бастакы миэстэлээхтэ 100 солк., иккискэ 75 солк., үһүскэ 50 солк. харчынан бириэмийэлэр ананаллар.

6. Үүт таһар автомашиналар шоферларыгар:

—үүт аһыйыытын, техника саахалланыытын таһаарбатах, эйбэх үүтү тасыт үс бастыҥ шоферта:

бастакы миэстэ ананан мебель фондата ананар, иккис миэстэ ананан 100 солк., үһүс миэстэ ананан 75 солк. бириэмийэлэр туттарыллаллар.

7. Субан сүөһүнү көрөр звеноларга:

—сезон устата биригэдэнэн бэдэрээттэһэн 250-тан итиҥэ суох субаны энчирэппэккэ иитии; нитиэххэ хаалар сүөһүнү 100-түү кг төлөһүтүү.

Бастаабыт звеноҕа 200 солк., иккис миэстэҕэ—150 солк. харчынан бириэмийэлэр туттарыллаллар.

Государствоҕа туттарыллар хас биирдии сүөһүнү (күһүҥҥү эбии уотуурга киллэрэн туран) 120 килограммтан итиҥэ суох төлөһүтүү; 90 бырыһыаннарын үрдүк уойуулаааҕынан туттарыы; ыччат сүөһү 75 бырыһыана надбавкаҕа барарын ситиһии иһин куоталаһыыга бастаабыт звеноҕа мебель фондата, иккис миэстэҕэ 150 солк. харчынан бириэмийэлэр туттарыллаллар.

Бастаабыттан туһаанныах Дипломнарынан наҕараадаланаллар, оройуоннааҕы Бочуот дуоскатыгар таһаарыллаллар.

ХОС БЫҺААРЫЫЛАР:

Куоталаһыы түмүгэ ый ахсын, бүтэһиктээх түмүк алтынныыга (субаны төлөһүтэр звеноолар куоталаһыыларын түмүгэ сэтинньигэ) тахсаллар. Түмүгү таһаарыыга хас 10 бырыһыан ахсын 1 балл, бэриллэр. Ынах ахсын 1 балл, сылгы көҥнүүнэн өлүүтүгэр ыстарааптыыр балл (100 бырыһыаннан тыыннаах нитии сэтиһиллибит бырыһыана көҕүрэтиллибитэ) ааҕыллар. Производствоттан сибээстээн өлүүлээх түбэлтэ таҕыстаҕына совхоз отделение коллектив куоталаһыыттан туоруур.

Харчынан бириэмийэлэр, ОАПХ материальнай көҥүлэһиннии фондатыттан төлөнөллөр.

ССКП райкомун социалистическай куоталаһыыны төрийиигэ подкомиссията.

Ставропольскай кыраай, Изобильнай куораттан Рождественскай станицаҕа үлэлии уонна букатын олохсуйа уон эдэр дьиэкэргэн көһөн кэллэ. Бэл ЫБСЛКС Изобильненскайдаааҕы райкомуттан ыччат-комсомольскай этэрээти ыытарыгар көрдөспүт «Овцевод» совхоз салайаччылара даҕаны итинник түмүгү күүппэтэхтэрэ. Онон тыа сиригэр үлэлиргэ баҕалаахтар туспа конкурсу аһаарга тиийбиттэрэ.

«Овцевод» совхозка сир оҥоһуутун научнай еттүнэн дакаастаммыт систематын олохтонор экономическай көрдөрүүлэр үүнэллэр, социальнай уларыта тутуу олоххо киллэриллэр. Онуоха улахан оруолу ыччакка сүктэрэллэр.

Саҥа көһөн кэлбиттэргэ 400 ынахтаах үүт фермата саҥыарылынна.

Снимокка: эдэр сүөсүһүт Валентина уонна Александр Белоусовтар.

ССТА фотохрониката.

● *Кэлэр үөрэх дьылыгар—туйгун бэлэмнээ!* ●

ҮҺҮС СЫЛЫН СОҺУЛЛАР

Болтоно аҕыс кылаастаах оскуолатын тутуутун туһунан боппуруос кэпсэтиигэ турбута үс сыл буолла. Үс сыл устата начальнай кылаастар кулуупка, үрдүнүлэр урууккута интернат дьиэҕэ бэрт бөрүкүтэ суох усулуобуйаҕа үөрэнилэр.

—Сохох совохтор кабинеттыгын үстүүтэ көтүтэ кэтүрэ оҥордубут, киһи да саная туоста, хаһан олохпутун булан киһилии үлэлиибит,—дэһэллэр учууталлар.

—Мин былырыын күүн манна директорынан ыытан кэлбитим. Саҥа тутуллар оскуола истиэнэтэ саҥа тахсан эрэрэ. Бастаан туппуттарын хаачыстыбата суох диэн көтүттэрэн иннэстэн саҕалаабыттар этэ. Кыһыны быһа үлэлээбиппит. Тохсунньуга түннүктэри уурбуппут, ититэр системата таныллыбыта. Оскуола коллектива каннуллар баскыһыанньалар диэни аахсыбакка үлэлээтэ, төреппүттөрбит 4-тэ субуотуйуктаатылар. Былырыын 3-түү күн, быйыл 1-дии күн уоппускаларын кэмнэрэ үлэлээтилэр. Мин саная, совхоз өттүттэн хамсатыылаах соҕус көмө баара буоллар, үлэ үмүрүйбүт буолуохтэ этэ. Совхоз директорыгар үлэлии кэлиэхпиттэн түөрт хаста ыныра сыыттым эрэрэ боппуруоспун биирдэ астына быһаартаабатым. Киһи хомойоно баар, киһини кытта киһилии кэпсэппэт, улахамсыйар, бэйэтиттэн кимтаата сатыыр курдук туттар. Янутскайтан оскуолабар табаар ылан бараммын совхозтан автомашина көрдөһө сатаабытым да, ылбакка-быын анараатта 1000 солк. транспорт эттэһэн таһаартарбытым,— диир оскуола директора С. Н. Барашков.

Совхоз парткомугар, профкомугар да сылдьан киһи астынар эппиэтин истиҥнэтибит: «Алексей Михайлович билэр буолуохтаах. Манна ити боппуруоһу кэпсэтиһэ сылдьыбыппытыгар барыта быһаарыллан турар диэн буолбута. Котельнайы райлону кытта кэпсэппиттэр этэ, оскуола үөһэ өттүн шефтээхтэрин—промкомбинаттары кытта кэпсэтиһэн фанераннан бүрүйтэриэхтэрэ, — диир партком секретара У. Н. Атласова. Оттон дьыала дьыгэр хайдаҕый?

Үс сыллааҕыта быраҕыллыбыт котельнай оһохторо садаҕаламмыттар, дьиэтэ эмиэ улахан еремүөннэ наадыйар. Райпо маҕаһыыны кытта бинир котельнайы оҥорор эрэ түбэлтэтигэр «Энергоэ» оҥоҕуунан көмөлөһүохтаах эбит. Оттон маҕаһыын ити котельнайтан 400-чэкэ метр тэйиччи. Олору холбуур турба наада. Ол хантан көстөрө быһаарылла илик. Бинир оһох түөрт объегы ыыйан итиннэн хааччыйбата биллэр, оччотугар кыратык эсэ 2 эбии оһох наада. Ол эмиэ билигитигэ хантан көстөрө биллибэт. Аны иннэҕэ тэрилэ. Быстахтык ыллахха, косуос да суох. Быһата, котельнай боппуруоһа, этэргэ дылы, баҕа санаа эрэ быыыытынан сылдьар. Кыһыныгы тымныы ыйга таныллыбыт ититэр система хайдах турукта эмиэ биллибэт. Онон бу боппуруос суһаллык, олохтоохтук быһаарары эрэйэр.

Оскуола үрдүк бүрүйтэрин эмиэ салгыгга ыйанан турар. Промкомбинаты ыытта кэпсэтиһиэн ыытыллыбыт курдук эрэзари, ханнык да донуюон оҥоһулла илик, атын өттүнэн үп-харчы көстөрө эмиэ ыарахан. Оскуола капитальнай өрөмүөнүгэр көрүллүбүт үптэн баара-суоҕа 3424 солк. хамнас фондата хаалбыт.

Оттон үлэ, көстөрүн курдук, олус элбэх. Билитии хоруобуйатыгар анаан пилорамаҕа мас хайыттара сылдьаллар. Үлэһит тиийбэт буолан, оскуола учуутала В. М. Жиркон үлэтиттэн босхолонон үлэлэһэ сылдьар. Электропроводканы тардыы эмиэ улахан экономическай сэрэйиллэр. Биир да метр проезд, атын да тэриллээх бөҕүлэ иликтэр. Саҥа оскуолаҕа тэрили буларга 10 тыһ. солк. көрүллүбүт. Оны эмиэ атыылаһыахха, тиэйтэрэн аҕалыахха наада.

Түмүгүттэн эттэхха, Болтоно оскуолата үлэҕэ киллэриллэр диэри үгүс үлэни толоруохха, элбэхтэ сүүрүөхха-көтүөххэ наада. Оттон оонуо кэмнэ ойдеспот буолуу, атарах-сатарах үлэлээһин былаан толоруллуутун туоруоластаһыннан атыыныгы ойдөнүөн табыллыбат. Сирэй эппиэтинэн сүгэр салайаччылартан—Субуруускай аатынан совхоз директора Ефремов А. В., Болтоно сельскэй Советын исполкомун председателэ Слепцов А. М. ирдэбили ыыһыгдар уолдьаста.

М. МИХАЙЛОВА.

Оройуоннааҕы Культура дьэтигэр кинигэни таптааччылар бастакы бырааҥнньыктара ыытылынна. Онно оройуон 15 оскуолаларыттан 115 оҕо түмүстэ.

Үгэс төрүттэннитэ

Оҕолору кинигэни таптааччылар оройуоннааҕы обществоларын председателэ Х. П. Федулова уонна СССР Журналистарын союзун чилиэнэ С. А. Попов эҕэрдэлээтилэр. Ити кэннэ конкурстар саҕаланнылар.

Бастакынан «Талтыр айымньыларбыт геройдара» конкурс түмүктэнэ. Уруҥуй конкурсугар барыта 30-тан тахса үлэ киирдэ. Онно бастаатылар: Гоша Иванов (Хатылы), Лида Оконешникова, Сардана Павлова (Чурапчы орто оскуолата), Ганя Шепелев (Мутудай). Истиэҥэ хаҥыатын таҺаарыыта Хадаар, Чурапчы уонна Чакыр аҕыс кылаастаах оскуолаларын оҕолоро чорбойдулар. Айымньылар геройдарын туһуран сурутуган ыытыыга орто оскуолалар IX—X кылаастарын үөрэнээччилэрин 20 үлэлэра киллэрилиннэ. Олортон Оля Борисова (ХаҺахсыт) үлэтэ үрдүк сыанабылы ылла. Ира Решетникова (Кытаанах) иккис, Поля Захарова уонна Сардана Морфунова (Чурапчы орто оскуолата) үһүс миэстэлэннилэр. Итинэн сэргэ жюри аҕаааччылар дневниктэрин ыытан оройуон 10 чулуу аҕаааччытын быһаарда. Кинилэр ортолоругар Арыылаахтан Сергы Барашкова, Кытаанахтан Настя Местникова, Болтоготтон Люба Соловьева уо. д. а. баалларга.

«Кинигэ геройдара ылдьыттыылар» бэл интэриэҥи тарта. Оҕолор туспаҕай кестүүмнэрэ, инсценировкалара барылара кэрэхсэннэ. Одьулуун, Чакыр уонна ХаҺахсыт оскуолалара биринистээх миэстэлэри ылылар. Эдэр артистар үлэлэрин П. М. Решетников аатынан народнай театр режиссера Н. М. Заболоцкая председателлээх жюри сыанаалаата.

Эбкэттэн киэһэ IV, V, VI кылаастар үөрэнээччилэрэ көрдөөх старка күрэхтэстилэр. Түмүгэр кыайбыттар даҕаны, кыайтарбыттар даҕаны, тэҥинэн астыннылар. Ити кэмнэ VII—VIII кылаастар үөрэнээччиларигэр «Литература дойдутугар айан» диэн оонньуу тэрилиннэ. Оҕолор араас конкурстарга, викториналарга кытыннылар. Маныаха кыайыылааҕынан Мутудай, Сылаҥ уонна Амма орто оскуолаларын кинигэни таптааччылара таҕыстылар. IX—X кылаастар «Туох? Хаанна? Хаһан?» диэн конкурсна билиилэрин туруттустулар. Маныаха боппуруостар кичэллээхтик сүүмэрдэммиттэрин бэлэтиэххэ наада. Оҕолор кинофрагменнартан, айымньылартан быһа тардыылары таайдылар, интэриэҥнэй боппуруостарга эпиизтээтилэр. Амма уонна Чурапчы орто оскуолаларын үөрэнээччилэрэ ордук чорбойдулар.

Кыайыылаахтарга жюри грамоталара, өйдөбүнньүк балэхтэрэ туттарылыннылар.

Түмүгэр кинигэ бырааҥнньытын бары кыттыылаахтара «Кинигэ мин олохпор», «Төгүрүк остуолга» көрүстүлэр. Оҕолор манна араас идэлээх дьон бэйэлэрин олохторугар кинигэ хайдах сабыдыаллаабытын, кинигэни хайдах аҕаыахха, бэйэ библиотекатын тэринигэ тугу учуоттуохха сөбүн тустарынан кэпсээннэри иҥиттилэр.

Н. ДЬЯЧКОВСКАЯ,
районо методиста.

● Спорт ● Спорт ● Спорт ●

Спартакиада түмүктэннэ

Оройуон орто оскуолаларын хамаандалара спартакиада программатынан спорт биэс көрүүгэр—чэпчэки атлетикаҕа, волейбола, хапсаҕайга, национальнай ыстаньыларга уонна гиряны анньыыга үс хүннэх күрэхтэһиллэрэ ыытылынна. Онно тоҕус орто оскуолаттан 350-ча эдэр спортсменнар түмүстүлэр.

Биирдиилээн көрүүнэриэн түмүктэр маннык:

Чэпчэки атлетикаҕа. Кыра саастаах кыргыттарга 100 м Даша Васильева, 800 м Наташа Степанова (иккиэн интернат-оскуолалар) ыытыылааҕынан таҕыстылар. Оттон 200 м Настя Макарова (Чурапчы) 31,4 сек. кэлэн бастаата.

Кыра саастаах уолаттарга 100 м Вася Данилов (Сылаҥ), 200 м Сережа Соколов, 400 м уонна 1500-м Джулустан Борисов (иккиэн чурапчылар) чемпионнаатылар.

Улахан кыргыттарга Груня Боякинованы бэлэтиир сиэрдээх. Кини 200 м сири 31,3 сек. кэлэн оройуон оҕолорго рекордун 0,1 сек. туспарда. Эмиэ ити күрдүк Дуня Пинигина 800 м дистанцияны 2 мүн. 34,6 сек. түмүктээн эмиэ оройуон оҕолорго рекордун 0,9 сек. туспарда. Кини саамай - үһүн—3000 м дистанцияҕа эмиэ сүүрэн биэтэкэ 11 мүн. 57 сек. кэлэ. Онон улахан кыргыттар сүүрүүлэригэр чурапчылар анардастыы аатардылар.

Улахан уолаттарга республика биллиилээх быыыта Г. Ф. Нохтунскай эрчиҥэр уолаттара үчүгэй көрдөрүүлэри ситистилэр. Проня Аржаков 100 м 13,0 сек., 200 м сири 25,7 сек. түмүктээтэ. Уһуннуут Леня Калачев 1500 м уонна 5000 м дистанцияларга кими да иннигэр түһэрбэтэ, 1500 м сири 4 мүн. 27,2 сек. кэлэн оройуон оҕолорго рекордун 0,2 мүн. 8 сек. туспарда.

Атын оскуолалар быыыдарыттан Сылаҥтан Алеша Макаровы, Леня Матвеевы, Чурапчыттан Инна уонна Олег Яковлевтары, Коля Боякиновы уо. д. а. бэлиэтиэххэ сөп.

Бу көрүүнэ чурапчылар бастаны, интернат-оскуолалар иккис, сылаҥнар үһүс буоллулар.

Национальнай ыстаньыларга күн-дьыл тымныыта, биллэн турар, мэҥэйи оҕордо эрээри, ааспыт сайын ыытыллыбыт «Эрэллэр» күрэхтэһин кыайыылаҕа Амма орто оскуолатын Х кылааһын үөрэнээччита Кеша Сергеев олус үчүгэй түмүктэри ситиста. Кини кылыыга 38 м, ыстаҥаҕа 35,83 м, куобахха 30,30 м түһүгүлээн уопсай сууматыгар 104,13 м көрдөрөн кыайыылааҕынан таҕыста. Иккис миэстэни эмиэ Амма спортсмена Дима Собакин ылла. Кыра саастаахтарга Гоша Капитонов (Одьулуун) бастаата.

Хамаанданан түмүктэ аммалар бастаатылар. Интернат-оскуола иккис, Одьулуун үһүс миэстэлэннилэр.

Хапсаҕайдыыттар чахчы да кыһыс астынар тустуутун көрдөрдүлэр. Ыйаанынарыгар чемпионнаатылар: 45 кг—Петя Семенов (Чурапчы), 50 кг—Володя Неустроев (интернат-оскуола), 55 кг—Алик Собакин (Амма), 60 кг—Толя Эверстов (Дириҥ) 60 кг үөһэ ыйаанынга оройуон уонна республика ватырбыт хапсаҕайдьыта Петр Николаев уола Проня Николаев (Мутудай). Онон хапсаҕайга интернат-оскуола хамаандата бастаата. Чурапчылар иккис, дириҥнэр үһүс буоллулар.

Гиряны анньыыга урукку сылларгаҕар элбэх спортсмен кытыннаҕа. Оҕолор гиряны анньар техникалара да балачча үрдээбит. Бу көрүүгэ Ринат Сакаанбаев, Артем Гавриловы уонна Стасик Семенов чемпионнаннар интернат-оскуола хамаандатын бастакы миэстэҕэ таһаардылар.

Волейбол оскуолаларга бэлэм көрдөбүлгэ эпизэттиир тына сайда илик көрүүнэн буолар. Бу да сыыһыга оҕолор чаҕылхай оонньуулуу көрдөрбүтүлэр. Баҕар, ол бэлэм бириниэтинэн спартакиада көрүүгэ элбэҕэ, бэлэм оҕо спорт хас эмэ көрүүнэр күрэхтэһэ буолуон сөп.

Комплексный спартакиада 13 көрүүнэн түмүгүнэн Чурапчы орто оскуолата үһүс сылын субуруччу кыайыылааҕынан тахсан көҺөрүллэ сылдьар кубогы үйэ-саас тухары ылдьа хаалла. Дириҥнэр иккис, интернат-оскуолалар үһүс бириниэстээх миэстэлэннилэр.

Чэпчэки атлетика сүүрүүлэригэр барыта 75 үөрэнээччи II уонна III юношескай разряд нормаларын толордулар. Кылгас дистанцияларга оҕолор билигин да мөлтөх эбиттэр. Фэйруктар итиннэхэ болҕомтолорун ууруохтарын наада.

П. БАРАХСАНОВ,
күрэхтэһин судьуйата.

Редакторы солбуйааччы: С. Н. ЧИЧИГИНАРОВ

ГРАЖДАННАР! Ойуурга, сиргэ-кыргы УОТ БАРАР куттала улахан. Ким барыта сиргэ уоту туттуу быраабылаларын кытаанахтык тутуһарга, уот баран эрэрин ким көрбүт тута умулларарга кыһалҕа, сельсовет исполкомугар, лесхозка, милицияҕа биллэрэ охсоро бултуччулаах.

Күөх ойуурбутун—бүттүммут баайын уоттан харыстыырга туох наадатын барытын оҥоруоҕун!

Транспорынан сылдьаччылар истиилэригэр!

Чурапчы сельсоветын исполкома дизэльнэй электростанция территориятынан сылдьыбар суолу сапта.

ДАЭС администрацията.

Чурапчы орто оскуолатынан 1982 сыллаахха Кириллин Геннадий Афанасьэвич аатыгар бэлиэтибит Б сериялаах 696482 №-дээх ситин-хотуу аттестата суппутуган дьиҥэ суоҕунан аҕыллар.

Юмор МУННУГА

ЭБЭЛЭРБИТ БАРАХСАТТАР

Бүгүн эмиэ күоратааҕы аймахтарбыт: «Кэлэ овус, сарсын үлэҕэ тахсабын»,—диэн телеграммалаабыттар. Ити аата эбэбит аны улахан кыһыны оҕолорун бүөбэйдии барар буолбут. Кинилэр—бэйиэлэр. Саамай ньгелара бу-катын да эйэхчиэ. Оттон биһиги бары улахтарбыт, турбут дьоммут, Кырабыт, Спира, иккис кылаас үөрэнээччита, тымныйан улаханнык малдьыбыта. Эбэбит ону истээт, туга биһиэхэ потон калбита. Спира иккиэ ый эмтэнэн үтүөрдэ.,—

Ити кэм устата эбэбит биһигинэн кытта олордо. Бытаҕран тымныыны да билбэтибит, оскуолаттан кэлэхпитинэ сыа-сылаас бүөскүү сылдьар саха ыйын эгэлгэтэ остуолга тардыллар. Иҥнэс үтүлүктэр, кэйчэлэр, этэрбэстэр эмиэ эбэбит иҥнэс илиитинэн тигиллэн истэхтэрэ.

Биһиги, кини 12 сиэнэ, эбэбит кэпсээннэрин олус айыныыларын кини аан бастаан биһиэхэ кэпсээбитэ.

Эбэбит Мария Семеновна Пестерева өр сылларга Хаптаҕайдаҕы оҕо дьиэтигэр цыэҥэнэн үлэлээбитэ. Кини түөрт кыыһа тордуон үрдүн үөрэхтээх учууталлар. Үөрэх дыала саҕаланна да үлэтэн ордубаттар. Ол кэмнэ биһиги аттыбытыгар малдьытын эбэбит баар буолар. Биһиги бары кинини олус таптыыбыт, түргэнник улаата охсон малдьы үөрдэ-пөтүтэ сылдьыахпытын баҕарабыт. Билигин бары үчүгэйдик үөрэнэбит, общественнай үлэлэргэ кыттабыт.

Саамай күндү кинибит—эбэбит биһиэхэ мэлдьитин этар: «Куруук үөрэкэтэ сылдьын, дьон туһугар кыһанар буолуҥ, туох да үлэттэн толлуманг».

Биһиги ону толорорго мэлдьи кыһанабыт.

Зоя ШИШИГИНА.
Одьулуун.

Эбэм сэрии сылларыгар колхозка бириигэдьиирдээбит. Сельсовет исполкомун секретарынан уонча сыл үлэлээбит. Кэлин пенсияҕа тахсыар диэри детсадка сэбиэдиссэйдээбитэ, ньэҥиэлээбитэ.

Кинни билигин 65-һэ. Ол эрэзэри бирдэ сыныьана, олоро туслэт, наар сиэнэрин, биһиги, туспутугар тубүгүрөр. Кыракый сиэнэрин сарсыарда детсадка илдьэр, дьиэҕэ ас астаччы—эмиэ эбэбит. Биһиги кинитэ суох хайдах олоҕуохпутун сатаан саныаҕаппыт.

Кинини үөрдээри биһиги үөрэхпитигэр кыһанан «4» уонна «5» сыыналары ылла сатыыбыт. Эбэбит диэн сиэн бинир иккис эйэбит тэҥэ. Биһиги кинини олус таптыыбыт, үһүннүүк-үһүннүк олоруон баҕарабыт.

Альбина РОМАНОВА.
Хатылы.

х х х

Мин эбэм Пелагея Андреевна Соловьева. Ийэм ийэтэ. Эбэм 12 сиэннэх.

Ситиһиини баҕарабыт

Одьулуун орто оскуолатын быйыл 14 үөрэнээччи бүтэриэҕэ. Ыам ыйын 26 күнүгэр кинилэр оскуолааҕы тиһэх чуораанныларыгар аналлаах үөрүүлэх линейка буолла. Завуч М. М. Иванова ыпсыыныктарга анаан истиҥ-иһиҥ рэх тылы этэ. Үөрэх, общественнай үлэ бастыҥнара Вера Седалищева уонна Лена Яковлева Бочуотунай грамотанан наҕараадаланнылар. Оскуола бастыҥ спортсменнарыгар Дима Лавровка, Павлик Боякиновка, Лена Иоеваҕа, Айта Софроноваҕа, Владлена Федотоваҕа уонна Ганя Матвеевка махтал суруктар туттарылыннылар.

Онус кылаастар оскуола иһиннэн ыытыллар социалистическай куоталаһымга, уус-уран самодеятельноһы көрүүгэ, спортивнай күрэхтэһиилэргэ мэлдьитин бириистээх миэстэлэри ылалларга. Биһиги кинилэриэн инэн туттабыт, экзаменнарын ситиһиилээхтик туттаралларгыгар баҕарабыт.

Мотя КУЛИЧКИНА,
V кылаас үөрэнээччита.

СЭНЭЛ

ЛОСКУЙ ЛИИС

Былас Баһылай, үгүоҕа биллибэт, сыа-арыы ньаҕарыйбыт этиртэн сиэйдэах, бэйэтин куота иннитэр үтэ сылдьар тетүрүк истэх сүүллэҥнээбит бөдөҥ киһи, дьиэтин иһигэр тура-олоро сатаата да саныыбыт санаата өйүллэн биэрбэтэ, эбии мууну тыынан муннукка хаайда. «Хайдах тыынан?! Хайдах тыынан?!»,—диэн бокуойа суох ботугураан ыла-ыла, теттөрү-таары хааман түөһүллэҥнэтэ. Бу бэйиэлээх тойон-хаан киһи туохтан санаата саппаҕырда, дууһата туохха-ньыйда?

Дьэ ол маннык. Кини, тутуу тэриллэтин ой-бото дуоһунастаах үлэһита, эмиэ үгэһинэн тракторист Өлүөскэйин эттүккэ анньан, мма бэйиэлээҥинэн маннаалаан кыныгар тараҕ маҥа состорон киллэрэриэх буолбута, киһита урукку-та буолбатах: «Путевката уонна лесхозтан көҥүллэ аҕала»,—диэтэҕэ үһү. Өссе кыһытардыы:

—Урукку буолбатах, арыгыран албынаан алын үлэйиттэргин босхону эрэ ордуҥан үлэлэтэн ыларыҥ тохтоотоҕо буолуо,— диэтэҕэ үһү.

Онуоха кини бу чобуохчобут уолу айахха анньан тохтотоору көбүөлүү дьарыйда: «Нохоо, тугу лабангхалыыгын? Эн улэҥ мин илиибэр баарын өйдөө. Ким путевка суох диэрий? Ол баҕас кестүө. Эн да наһаа чобуохчайыма хайа маанылаах остуолтан эн да маннытыҥ кестубат этэ уонна бин списаниеҕа таһаарбыта буолан баран электрическэй устуруубу куду аньыан баарбиккин умуннуҥ дуо?

—Тоҕо умнуоҥуй? Остуолтан да маннатаҕым. Эн оҕуруктаах өйгөр оҕустаран албах айыыны, кырдьык, оҥостубутум. Эн куомунаахтарыҥ, албынаан туһаммыт дьонуҥ, буруйбутун мууска таһааран дьиҥ эпиэккэ туруохлут буоллаҕа.

Этиһэ былаастаан хойох хостоҺон кэпсэтиигэ хай-хайалара иннилэрин биэрбэккэ араҕасыыттара, эбиитин Өлүөскэ үксүөх буолан саммыта. Онтун толорбут. Түмүгэ бүгүҥнү мунньаахха дуу, дьүүлгэ дуу ыытыллан-сыыйданан туллар уһуга дьыалата народнай суукка бэриллиннэ. Бары да утары турбуттара сүрүн. Түөн-суоттаан чэмчэттохчо, государствоттан ныыбан ылбута, кырдьык даҕаны албэбит да эбит,—дьиэтин миэбэлэ, миниэр миниэлэрин түөрт атахтаавыттан икки атахтааҕар тиийэ, айыахтарын омуннаатахха ат эккирэтэр дьиэлэрэ... Ылар саҕана бары да күө-дьаа буолан, кэлэн-баран сүрдээхтэр этэ. Билигин ким да билбэтах курдук ньиргийэн олороллор. Сымыйа ньгэттэр, ордугу-хоһуну хоро таһыы... Оо, дьэ! Чэ ол эрэзэри эпиэттиир сахха кинилэри да хабар мууска уктэнэриллэр ини.

Дьэ ити санааҕа хам баттатан олорор бу Былас Баһылай. Ити кэмнэ аан аҥылыына уонна бир эдэр милиционер уол киирэн кэлэ:

—Сарсын прокуроргa,—диэт лоскуй кумаарыны туттаран кэбистэ. Баһылай ити кыһалҕата суох ыраахтыан көрө сылдьар уолга олус да ымсыырда, олоро бүтүннүү ити кыракый лоскуй кумааҕыга биириэбэрдэммитин курдук санаата. Дьиҥэ да онуок буоллаҕа—олох — биһиги бэйэбит эбэт.

БИЬИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700, Чурапчы с. Карл Маркс уул. 26 «а». ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор—21-332, отделлар—21-265, типсей—21-465.

«Саха олох» («Новая жизнь»)—орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.

Индекс 54967. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке

№ ЗАКАЗА 65. Объем 1 печ. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ с. Чурапча ул. Карла Маркса 26 «а». Тираж 3799 экз.